

Capitolul 16

Operațiuni de asistență tehnică

16.1. Descrierea activităților de pregătire, management, monitorizare, evaluare, informare și control, din cadrul sprijinului pentru programe finanțate prin asistență tehnică

Baza legală

Art. 66(2) din Regulamentul (CE) nr. 1698/2005 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR).

Art. 40 și pct. 16.1 din Anexa II la Regulamentul (CE) nr. 1974/2006 privind stabilirea regulilor detaliate pentru aplicarea Regulamentului (CE) nr. 1698/2005 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din FEADR.

Descrierea măsurii

Măsura de asistență tehnică contribuie la implementarea efectivă, eficientă, corectă și transparentă a Programului Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) prin sprijinirea activităților de pregătire, management, monitorizare, evaluare, informare și control ale acestuia.

Sprijinul oferit prin măsura de asistență tehnică va fi acordat în vederea îndeplinirii activităților specifice derulării PNDR de către beneficiarii acestuia și va avea rol complementar resurselor deja existente la nivelul beneficiarilor¹¹².

În acest sens, măsura de asistență tehnică va acționa ca un instrument ce asigură o abordare comună în coordonarea politicii de dezvoltare rurală.

Pentru derularea efectivă, eficientă, corectă și transparentă a PNDR, beneficiarii operațiunilor de asistență tehnică vor necesita sprijin în vederea desfășurării următoarelor tipuri de activități:

- Pregătirea programului prin realizarea de studii, documentații, cercetări etc.;
- Managementul programului prin pregătirea personalului implicat în derularea PNDR, sprijinirea activităților de audit a fondurilor alocate României din FEADR, dezvoltării și actualizării software-ului, asigurarea suportului tehnic necesar derulării PNDR etc.;
- Monitorizarea și evaluarea programului prin sprijinirea activităților Comitetului de Monitorizare și Autorității de Management și a activităților de evaluare on-going;
- Informare și publicitate prin acțiuni de informare, comunicare și promovare în vederea maximizării impactului PNDR la nivel național, regional, județean și local;
- Controlul programului prin sprijinirea activităților de control al implementării PNDR desfășurate de către organismele din cadrul Autorității de Management și al Agențiilor de Plăți cu atribuții definite specific în acest sens, precum și de către alte organisme cu atribuții de control delegate de acestea. Realizarea de studii, expertize tehnice specifice etc., pentru a evita orice abatere de la legalitate, regularitate și conformitate, precum și pentru prevenirea utilizării incorecte a fondurilor comunitare de la bugetul general al Comunităților Europene.

Măsura de asistență tehnică va reprezenta 3,75% din bugetul total al programului (inclusiv Rețeaua Națională de Dezvoltare Rurală).

În aplicarea măsurii, se va avea în vedere prevenirea oricăror forme de discriminare bazate pe sex, rasă, origine etnică, convingeri religioase sau credințe, invaliditate, vârstă sau orientare sexuală.

---

¹¹² Se referă doar la beneficiarii fondurilor de asistență tehnică așa cum sunt definiți în cadrul subcapitolului 16.1

Obiective

Obiectivul general al măsurii de asistență tehnică este de a asigura sprijin pentru coordonarea și implementarea politicii de dezvoltare rurală în România, stabilită prin PNDR, într-un mod cât mai efektiv, eficient, corect și transparent.

Prin fondurile destinate măsurii de asistență tehnică se finanțează activitățile care vor asigura îndeplinirea obiectivelor majore ale acestei măsuri, precum:

- Asigurarea unei bune gestionări și utilizări a resurselor alocate în vederea derulării eficiente a PNDR;
- Îmbunătățirea și maximizarea impactului PNDR;
- Asigurarea transparenței, informării, comunicării și promovării PNDR și a sprijinului comunitar destinat derulării acestuia;
- Asigurarea unei bune cooperări cu Comisia Europeană și partenerii economici și sociali;
- Înființarea și funcționarea Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurală.

Descrierea activităților privind pregătirea, managementul, monitorizarea, evaluarea, informarea și controlul programului

A) Pregătirea programului

Prin măsura de asistență tehnică se vor finanța activități legate de pregătirea măsurilor din cadrul PNDR în vederea asigurării eficacității acestora, precum și a măsurilor care vor intra în vigoare pe parcursul implementării programului. Activitățile de pregătire a programului ce vor fi sprijinite prin măsura de asistență tehnică pot include:

- 1) organizarea de consultări cu partenerii prevăzuți la art. 6 din Regulamentul (CE) nr. 1698/2005 în vederea pregătirii/revizuirii măsurilor din PNDR și a celor a căror aplicare este prevăzută pentru o etapă ulterioară;
- 2) amendarea viitoare a PNS și a PNDR conform prevederilor art. 19 din Regulamentul (CE) nr. 1698/2005;
- 3) elaborarea de studii, cercetări, analize, expertize, etc. cu caracter general sau specific asociate pregătirii măsurilor din PNDR pentru a asigura eficacitatea acestora, inclusiv pentru acele măsuri a căror aplicare este prevăzută pentru o etapă ulterioară.

B) Managementul programului

În vederea îndeplinirii sarcinilor și atribuțiilor Autorității de Management, precum și a obiectivelor programului, prin măsura de asistență tehnică vor fi sprijinite activități care pot include:

- 1) Creșterea competențelor administrative și de management ale personalului organismelor implicate în derularea PNDR, prin activități de instruire, organizarea de seminarii, ateliere de lucru, schimburi de informații și experiență, inclusiv la nivel comunitar, vizite de studiu, etc.;
- 2) Elaborarea de documentații pentru pregătirea proiectelor de asistență tehnică din cadrul PNDR;
- 3) Activități de ordin administrativ, strict legate de managementul și derularea programului, desfășurate de beneficiarii măsurii de asistență tehnică (ex: plata salariilor personalului AM, chiria, întreținerea și funcționarea sediului AM, angajarea, respectiv plata salariilor personalului auxiliar al beneficiarilor măsurii de asistență tehnică, etc.);
Personalul AM și DADR ale cărui salarii și contribuții sociale sunt acoperite din bugetul de asistență tehnică, îndeplinește sarcini exclusiv legate de derularea PNDR și nu alte sarcini administrative.
Sarcinile atribuite personalului AM și DADR, cât și cele atribuite personalului auxiliar, precum și plata salariilor acestora, se reglementează într-un cadru legislativ specific intern.
- 4) Sprijinirea activităților privind auditul intern și extern al implementării PNDR;
- 5) Dezvoltarea și actualizarea sistemului informatic de gestiune a fondurilor alocate României din FEADR și ale aplicațiilor software ale beneficiarilor măsurii de asistență tehnică necesare implementării eficiente a PNDR, inclusiv dezvoltarea și actualizarea website-ului PNDR;

- 6) Asigurarea suportului tehnic, prin achiziționarea de echipamente informatice, pedagogice, materiale de documentare, de birotică etc., necesare derulării PNDR, inclusiv licențe software, precum și echipamente specifice desfășurării activităților de control;
- 7) Sprijin pentru pregătirea următoarei perioade de programare.

C) Monitorizarea și Evaluarea programului

PNDR va face obiectul monitorizării și evaluării în conformitate cu prevederile Cadrului Comun de Monitorizare și Evaluare. Prin măsura de asistență tehnică, se vor sprijini activități de monitorizare și evaluare care pot include:

- 1) Organizarea și desfășurarea activităților Comitetului de Monitorizare;
- 2) Asistență pentru elaborarea materialelor necesare întrunirii Comitetului de Monitorizare;
- 3) Funcționarea în cadrul Autorității de Management a secretariatului permanent al Comitetului de Monitorizare;
- 4) Sprijinirea activităților Autorității de Management și APDRP necesare monitorizării implementării programului;
- 5) Colectarea, actualizarea și interpretarea informațiilor referitoare la indicatorii de monitorizare (în special a indicatorilor de bază indisponibili la momentul elaborării documentelor programatice);
- 6) Stabilirea surselor de date și soluții de colectare pentru indicatorii adiționali;
- 7) Activități legate de defalcarea, compilarea și adaptarea indicatorilor;
- 8) Studii tematice în vederea realizării evaluării on-going a programului;
- 9) Evaluarea intermediară și ex-post a programului;
- 10) Sprijin pentru pregătirea și editarea rapoartelor anuale și a rapoartelor de sinteză pentru PNS;
- 11) Evaluarea ex-post a Programului SAPARD conform prevederilor Art. 3 din Regulamentul Comisiei nr. 248/2007;
- 12) Evaluarea ex-ante pentru următoarea perioadă de programare.

D) Informarea și publicitatea

În vederea maximizării impactului PNDR la nivel național, regional, județean și local, prin măsura de asistență tehnică se pot sprijini activități de informare, comunicare și promovare cum ar fi:

- 1) Organizarea campaniilor de informare, comunicare și promovare a PNDR și FEADR, cu caracter general sau specific;
- 2) Organizarea de seminarii tematice, ateliere de lucru și conferințe pentru informarea potențialilor beneficiari ai măsurilor din cadrul programului;
- 3) Elaborarea, tipărirea și diseminarea materialelor informative;
- 4) Organizarea de circuite informaționale în mediul rural;
- 5) Achiziționarea de spațiu mass-media pentru difuzarea materialelor de promovare a PNDR și FEADR;
- 6) Managementul informației electronice (ex: optimizarea și perfecționarea tehnică a platformei web PNDR, realizarea și implementarea software-urilor dedicate mediatizării investițiilor realizate prin FEADR în vederea asigurării transparenței derulării fondurilor europene).

Aceste activități se vor baza pe strategia și planul de informare, comunicare și promovare ale Autorității de Management. Strategia și planul de informare, comunicare și promovare se vor actualiza prin asistență tehnică.

E) Controlul programului

Prin măsura de asistență tehnică se vor sprijini activitățile organismelor cu atribuții de control pentru PNDR în vederea implementării efective a acestora, astfel încât să se asigure o implementare corectă și eficientă a programului în perioada 2007–2013. Prin măsura de asistență tehnică se pot sprijini activități cum ar fi:

- 1) Realizarea de expertize, analize etc., necesare desfășurării activităților de control a implementării măsurilor și gestionarea cheltuielilor efectuate prin FEADR;
- 2) Consultanță și expertiză externă pentru verificarea proiectelor, studiilor, documentațiilor etc., în vederea asigurării unui control eficient al implementării programului;

Reguli de eligibilitate

Activitățile finanțate prin măsura de asistență tehnică trebuie să îndeplinească următoarele reguli de eligibilitate:

- proiectele vor fi contractate în conformitate cu legislația națională în vigoare privind achizițiile publice;
- fiecare proiect va fi finanțat numai din fonduri FEADR - evitarea dublei finanțări;
- în implementarea proiectelor de asistență tehnică se vor respecta principiile egalității de șanse, nediscriminării și transparenței.

Criterii de selecție

Toate proiectele finanțate din fondurile de asistență tehnică privind achiziția de bunuri și servicii vor fi selectate prin aplicarea procedurii de atribuire a contractelor de achiziție publică prevăzută de legislația națională în vigoare (Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 34/2006 cu modificările și completările ulterioare).

În conformitate cu aceasta, criteriile de selecție a candidaților se referă la:

- situația personală, așa cum este definită în Art. 180 – Art. 182 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 34/2006 cu modificările și completările ulterioare;
- capacitatea tehnică de exercitare a activității profesionale;
- situația economică și financiară;
- standardele de asigurare a calității;
- standardele de protecție a mediului.

Aceste criterii se stabilesc în funcție de exigențele specifice ale fiecărui proiect. Pentru aplicarea criteriilor de natură tehnică și economică, Autoritățile Contractante vor preciza în Documentația de Atribuire și în Anunțurile de Participare cerințele minime pe care ofertanții trebuie să le îndeplinească pentru a fi selectați.

Procedura privind achizițiile publice (elaborarea caietului de sarcini și instrumentarea dosarului de achiziție publică) va fi aplicată de către:

- **Autoritatea de Management** pentru PNDR pentru proiectele aferente activităților de la punctele A-E, inclusiv pentru activitățile desfășurate de organismele implicate în derularea FEADR (DADR, Organismul de Certificare, Autoritatea Competentă și alte organisme implicate în derularea programului);
- **APDRP** pentru proiectele aferente activităților de la punctele A, B, C (2, 4, 6, 7), D, E, inclusiv pentru proiectele aferente activităților desfășurate de către Organismul de Coordonare, precum și de către instituțiile cărora le-au fost delegate funcții privind implementarea FEADR (APIA, ITRSV și alte organisme cărora le vor fi delegate funcții ale APDRP).

Cheltuieli eligibile

În vederea asigurării cadrului optim de derulare a PNDR, prin măsura de asistență tehnică următoarele tipuri de cheltuieli sunt eligibile:

Cheltuieli efectuate direct către beneficiarii măsurii de asistență tehnică:

- plata salariilor și a contribuțiilor sociale ale personalului AM (inclusiv DADR) cu atribuții în derularea programului, conform grilei de salarizare existente și în acord cu legislația națională în vigoare privind salarizarea funcționarilor publici;
- plata salariilor și a contribuțiilor sociale ale personalului auxiliar angajat pe bază de contract individual de muncă și pe perioadă determinată pentru care au fost definite sarcini clare și

- specifice privind pregătirea, managementul, monitorizarea, evaluarea, informarea și controlul programului;
- plata stimulentei salariale acordate personalului pentru care au fost definite sarcini clare și specifice privind pregătirea, managementul, monitorizarea, evaluarea, informarea și controlul programului;
  - plata cheltuielilor de chirie, întreținere și funcționare a sediului AM;
  - plata cheltuielilor de întreținere și funcționare a autoturismelor AM achiziționate prin fondurile de asistență tehnică;
  - cheltuieli pentru asigurarea transportului intern și extern al personalului beneficiarilor (așa cum sunt definiți mai jos), pentru activitățile prevăzute în cadrul acestei măsuri;
  - cheltuieli privind cazarea și masa pentru personalul beneficiarilor (așa cum sunt definiți mai jos), pentru activitățile prevăzute în cadrul acestei măsuri;
  - cheltuieli pentru achiziția de bunuri și servicii care nu necesită implementare sub formă de proiect;
  - cheltuieli pentru traduceri și interpretare pentru activitățile prevăzute în cadrul acestei măsuri.

Toate aceste cheltuieli sunt înregistrate în sistemul contabil al beneficiarilor prin documentele contabile corespunzătoare.

Cheltuielile de chirie, întreținere și funcționare a sediului AM sunt eligibile dacă vizează închirierea în mod transparent, de pe piața imobiliară.

Cheltuieli realizate în cadrul proiectelor de servicii și bunuri:

- cheltuieli cu achiziția de echipamente informatice, pedagogice, materiale de documentare, de birotică etc., inclusiv licențe software, precum și echipamente specifice desfășurării activităților de control;
- cheltuieli pentru întreținerea echipamentelor;
- cheltuieli cu onorariile experților din echipa de proiect a contractorului;
- cheltuieli privind asigurarea transportului pentru echipa de proiect a contractorului;
- cheltuieli privind cazarea și masa pentru echipa de proiect a contractorului;
- cheltuieli pentru asigurarea transportului participanților (beneficiari finali ai proiectelor);
- cheltuieli privind cazarea și masa participanților (beneficiari finali ai proiectelor);
- cheltuieli pentru închirierea de spații adecvate pentru derularea activităților proiectului;
- cheltuieli pentru închirierea de echipamente, logistică pentru derularea activităților proiectului;
- cheltuieli pentru consumabile în cadrul proiectului;
- cheltuieli pentru auditul financiar al proiectelor;
- cheltuieli pentru materiale informative;
- cheltuieli cu elaborarea și actualizarea sistemelor informatice;
- cheltuieli cu achiziționarea de autoturisme pentru AM;
- cheltuieli cu înființarea și funcționarea Rețelei Naționale de Dezvoltare Rurală.

Această listă de cheltuieli nu este exhaustivă.

Sprijinul public acordat prin măsura de asistență tehnică este de 100%.

Rata de co-finanțare

Contribuția comunitară pentru program reprezintă 80% din alocarea financiară a măsurii de asistență tehnică, iar co-finanțarea națională reprezintă 20%.

Perioada de acțiune a măsurii

01.01.2007 – 31.12.2013

Beneficiari

Asistența financiară va fi oferită tuturor instituțiilor și organismelor implicate direct în implementarea sarcinilor specifice prevăzute în PNDR pentru perioada 2007-2013, precum:

- a) Autoritatea de Management pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală, inclusiv structura cu atribuții specifice în implementarea PNDR din cadrul DADR;
- b) APDRP pentru funcțiile legate direct de implementarea PNDR;
- c) APIA pentru atribuțiile specifice funcțiilor de plată și control pentru PNDR;
- d) ITRSV pentru atribuțiile specifice privind funcțiile de evaluare a formularelor de aplicare și a controlului pe teren aferente măsurilor delegate din cadrul PNDR;
- e) Organismul de Certificare;
- f) Organismul de Coordonare;
- g) Autoritatea Competentă;
- h) Alte organisme implicate în implementarea PNDR.

Indicatori

Pentru monitorizarea și evaluarea măsurii de asistență tehnică, vor fi utilizați următorii indicatori:

I. Indicatori de realizare:

- numărul de proiecte împărțite pe tipul de activitate (pregătirea, managementul, monitorizarea, evaluarea, informarea și controlul programului);
- numărul de acțiuni efectuate direct de către beneficiarii măsurii împărțit pe tipul de cheltuieli efectuate;
- volumul cheltuielilor efectuate împărțit pe tipul de activitate;
- volumul cheltuielilor efectuate împărțit pe tipul de acțiune efectuată direct de către beneficiarii măsurii.

II. Indicatori de rezultat:

- numărul de personal auxiliar angajat și plătit prin această măsură;
- numărul de persoane instruite prin acțiunile finanțate prin măsura de asistență tehnică;
- numărul de echipamente informatice achiziționate;
- numărul de materiale informative distribuite în cadrul acțiunilor de promovare și informare privind PNDR și FEADR.

Demarcarea cu alte finanțări

Phare 2005 - „Asistență Tehnică pentru elaborarea software-ului necesar implementării fondurilor de dezvoltare rurală și pescuit”

Obiectiv: crearea software-ului de gestiune care urmărește derularea unui proiect de la depunerea cererii de finanțare și până la finalizarea proiectului. Software-ul va conține module de gestiune a fondurilor FEADR, de efectuare a plății, de contabilitate a plății, semnătură electronică și eliberarea de ordine de plată electronice, de audit, baza de date care înregistrează toate datele necesare monitorizării, efectuează inclusiv depunerea on-line de aplicații

Phare 2005 - „Formarea personalului instituțiilor pentru redactarea și implementarea Programului de Dezvoltare Rurală și a Programului Operațional pentru Pescuit și a potențialilor beneficiari”

Obiectiv: Proiectul va îmbunătăți aptitudinile și cunoștințele personalului instituțiilor implicate în implementarea PNDR și POP prin asistență tehnică și instruire, cu scopul de a îndeplini cerințele legislației Uniunii Europene pentru un management corect și efectiv al asistenței financiare UE. Totodată va îmbunătăți conștientizarea actorilor implicați în implementarea PNDR și POP (membrii Comitetului de Monitorizare) și a potențialilor beneficiari, în vederea asigurării unei absorbții largi a fondurilor FEADR și FEP.

Prima componentă a acestui proiect vizează instruirea personalului instituțiilor implicate în implementarea PNDR și POP (AM, APDRP, APIA, ITRSV, AM pentru POP și membrii Comitetului de Monitorizare a PNDR).

A doua componentă a acestui proiect acordă sprijin financiar privind elaborarea și implementarea strategiei de informare și comunicare.

Phare 2006 - „Proiect dedicat actorilor implicați în Planul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) și Programul Operațional pentru Pescuit (POP), vizând îmbunătățirea comunicării și a informării și consolidarea administrației locale”

Obiectiv: Proiectul are ca scop asigurarea absorbției corespunzătoare a FEADR și FEP și creșterea numărului de propuneri de proiecte solide. Proiectul se bazează pe o conștientizare detaliată și cuprinzătoare a activităților programului care au ca scop crearea condițiilor pentru asigurarea unei absorbții corecte a FEADR și FEP.

O componentă a acestui proiect are ca scop sprijinirea Autorității de Management pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală și a Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, în pregătirea selectării Grupurilor de Acțiune Locală conform criteriilor definite în Măsura 41 și organizarea cursurilor LEADER pentru structurile implicate în implementarea PNDR.

O altă componentă a proiectului are ca scop îmbunătățirea strategiei de comunicare existentă și elaborarea unui plan de comunicare ce ar acoperi primul an. În concordanță cu planul elaborat, acțiunile de comunicare vor fi lansate și se va asigura formarea personalului implicat în implementarea PNDR.

Phare 2006 – “Crearea structurilor adecvate pentru a asigura absorbția fondurilor de dezvoltare rurală după aderare”

Obiectiv: Proiectul va îmbunătăți capacitățile instituționale ale APDRP în vederea absorbției eficiente a fondurilor post - aderare pentru dezvoltare rurală.

O componentă a acestui proiect constă în stabilirea unui sistem eficient de monitorizare și management la nivelul APDRP, revizuirea eficacității sistemului de flux financiar, controale interne și controale de evaluare asupra funcțiilor delegate.

O altă componentă are ca scop sprijinirea ajustării procedurilor de implementare existente, identificarea soluțiilor pentru implementarea programelor de dezvoltare rurală și a plăților pentru programul de pescuit. Totodată această componentă urmărește acordarea de sprijin pentru actualizarea/pregătirea unui sistem computerizat, în vederea procesării măsurilor de dezvoltare rurală și a executării plăților programului de pescuit.

De asemenea, proiectul urmărește identificarea unor metode de instruire și selecție a instructorilor, pregătirea și formarea acestora, vizite de studiu și perfecționare în străinătate a participanților implicați, din cadrul APDRP.

Activitățile deja planificate în cadrul proiectelor PHARE menționate mai sus nu vor fi finanțate din măsura de asistență tehnică a PNDR. De asemenea, activitățile finanțate prin măsura de asistență tehnică nu vor coincide cu cele finanțate prin alte programe naționale și comunitare.